

Guía Docente				
Datos Identificativos				2018/19
Asignatura (*)	Migracións e mercado de traballo	Código	615525016	
Titulación	Mestrado Universitario en Políticas Sociais e Intervención Sociocomunitaria			
Descriptorios				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	1º cuatrimestre	Segundo	Optativa	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Socioloxía e Ciencias da Comunicación			
Coordinación	Oso Casas, Laura	Correo electrónico	laura.oso@udc.es	
Profesorado	Oso Casas, Laura	Correo electrónico	laura.oso@udc.es	
Web	http://www.esomi.es/index.php/es/equipo/miembros-2/1188-laura-osos-casas-castpau			
Descrición xeral	A materia Migración e Mercado de traballo aborda as principais teorías explicativas sobre a inserción laboral da poboación migrante, no marco dos diferentes sistemas migratorios, profundando no modelo do Sur de Europa e facendo especial fincapé no caso español. Analiza as traxectorias laborais e de mobilidade social dos migrantes cun enfoque de xénero e intergeneracional. Brinda as ferramentas metodolóxicas necesarias para poder analizar, desde un punto de vista cuantitativo (fontes estatísticas) e cualitativo (historias de vida), as traxectorias laborais e de mobilidade social da poboación migrante.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	CE1 - Determinar as dimensións e categorías axeitadas para o diagnóstico e a análise científica das situacións de exclusión social.
A5	CE5 - Interpretar as situacións e os procesos de marxinação social e económica de colectivos desde unha perspectiva histórica e macroestrutural.
A10	CEM2 - Dominar as principais ferramentas conceptuais e técnicas que permiten definir un colectivo e unha problemática migratoria como obxecto de estudo e análise.
A11	CEM3 - Demostrar un coñecemento avanzado e crítico sobre as teorías e os debates académicos actuais de maior relevancia sobre as dinámicas migratorias e os procesos de integración dos colectivos migrantes.
A14	CEM6 - Actuar como profesional competente e cualificado/a no ámbito da análise das migracións internacionais e do traballo con colectivos migrantes.
B1	CB1 - Demostrar coñecementos avanzados, de carácter multidisciplinar, para a investigación e o exercicio profesional no ámbito da exclusión social.
B2	CB2 - Aplicar e integrar os coñecementos a contornos e problemas emerxentes e indefinidos, na práctica investigadora e profesional.
B3	CB3 - Seleccionar o marco científico adecuado para avaliar as evidencias dispoñibles e postular hipóteses razoadas sobre a avaliación previsible dos feitos sociais estudados.
B4	CB4 - Identificar os dilemas éticos e a responsabilidade social tras os retos formulados na práctica profesional e investigadora.
B13	CX1 - Comprender e integrar coñecementos complexos para traducilos en propostas de investigación e programas de intervención en contextos sociais problemáticos.
B15	CX3 - Diseñar, aplicar e avaliar proxectos de investigación en ciencias sociais relacionados cos procesos e as situacións de exclusión social.
B19	CX7 - Dar respostas innovadoras e orixinais ante situacións problemáticas emerxentes relacionadas coa exclusión social.
B21	CX9 - Aplicar unha perspectiva interdisciplinar na análise e a valoración de problemáticas de exclusión e políticas sociais de inclusión e cohesión.
B22	CX10 - Recoñecer e valorar os xuízos de valor e as evidencias nos argumentos que sosteñen as descrições e políticas sobre a realidade social.
C2	CT2 ? Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.

C3	CT3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C5	CT5 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT6 -Adquirir habilidades para a vida e hábitos, rutinas e estilos de vida saudables.

Resultados da aprendizaxe				
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título		
Ao finalizar a materia, o alumnado será capaz de:		AM1	BM1	CM2
- Interpretar como os mercados de traballo explican as dinámicas migratorias internacionais.		AM5	BM2	CM3
- Analizar a inserción dos migrantes no mercado de traballo e o seu impacto na desigualdade e nas traxectorias de mobilidade social.		AM10	BM3	CM5
- Familiarizarse coas principais ferramentas metodolóxicas (fontes estatísticas, historia de vida) para o estudo das traxectorias laborais e de mobilidade social da poboación migrante.		AM11	BM4	CM6
		AM14	BM13	
			BM15	
			BM19	
			BM21	
			BM22	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Teorías explicativas da inserción laboral dos migrantes	A Teoría Neoclásica A Teoría da Segmentación do mercado de traballo Teoría do Exército de Reserva
2. Sistemas migratorios e mercados de traballo: o modelo do Sur de Europa	Sur de Europa: da emigración á inmigración Características do modelo migratorio do Sur de Europa Mercados de traballo e inmigración no Sur de Europa
3. Migración, mercado de traballo e mobilidade social	A relación entre a mobilidade xeográfica e social As dimensións da mobilidade social nun contexto transnacional Estratexias inter-xeracionais de mobilidade social da poboación migrante
4. Xénero, migración e mercado de traballo	Aproximación teórica á inserción laboral por xénero dos migrantes Nichos laborais das mulleres migrantes: o caso do servizo doméstico e o traballo sexual
5. Ferramentas metodolóxicas para o estudo da migración e o mercado de traballo	A historia de vida aplicada ao estudo das traxectorias laborais e da mobilidade social da poboación migrante Fontes estatísticas para o estudo da migración e o mercado laboral
6. Migración e mercado de traballo en España	A desigualdade en España e o mercado de traballo A inserción laboral dos inmigrantes en España O impacto da crise económica no mercado de traballo: inmigrantes e autóctonos Inserir

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Lecturas	A11 B1	0	40	40
Traballos tutelados	A10 B2 B3 B4 B13 B15 B19 B21 C6	0	70	70
Sesión maxistral	A1 A5 A14 B22 C2 C3 C5	36	0	36

Atención personalizada		4	0	4
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado				

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Lecturas	Os docentes recomendarán unhas lecturas que deberán ser lidas polos alumnos. A listaxe de lecturas será publicado na plataforma moodle.
Traballos tutelados	A materia avaliarase a través da realización dun traballo escrito individual, no que se relacionarán os diferentes contidos da materia (teóricos e prácticos) As instrucións para a realización do traballo compartiranse a través da plataforma Moodle.
Sesión maxistral	Os distintos temas da materia serán presentados en clase a través de sesións interactivas, onde se fomentará o debate e a participación activa do alumnado nas diferentes sesións.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	O alumnado poderá solicitar atención personalizada para a tutorización dos traballos (previa cita por email)

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A10 B2 B3 B4 B13 B15 B19 B21 C6	A materia avaliarase a través da realización dun traballo escrito individual, no que se relacionarán os diferentes contidos da materia (teóricos e prácticos) As instrucións para a realización do traballo compartiranse a través da plataforma Moodle.	100

Observacións avaliación

Fontes de información

Bibliografía básica	-Becker, Gary S. (1983): ?Inversión en capital humano e ingresos?, en Toharia, Luis (comp.), El mercado de Trabajo: Teorías y aplicaciones. Lecturas seleccionadas, Madrid: Alianza Editorial, pp. 39-63.-Braverman, Harry (1983): ?Trabajo y fuerza de trabajo?, en Toharia, Luis (comp.), El mercado de Trabajo: Teorías y aplicaciones. Lecturas seleccionadas, Madrid: Alianza Editorial, pp. 129-192.-King, R. (2000). Southern Europe in the changing global map of migration. In Eldorado or Fortress? Migration in Southern Europe (pp. 3-26). Palgrave Macmillan UK.- King, R., & Zontini, E. (2000). The role of gender in the South European immigration model. Papers: revista de sociología, (60), 35-52.-Cachón, Lorenzo (2002): ?La formación de la ?España inmigrante?: mercado y ciudadanía?, Revista Española de Investigaciones Sociológicas, 97: 95-126.-Carrasco, C. y García Serrano, C. (2012). Inmigración y Mercado de Trabajo. Informe 2011. Documentos del Observatorio Permanente de la Inmigración, nº28. Ministerio de Empleo y Seguridad Soc.-Castles, S. K. (1984). Los trabajadores inmigrantes y la estructura de clases en la Europa Occidental (No. 331.5444 C3).-Catarino, C. (2000). La inmigración femenina en Madrid y Lisboa: hacia una etnización del servicio doméstico y de las empresas de limpieza. Papers: revista de sociología, (60), 183-207.-Muñoz Comet, Jacobo (2013): ?La salida del desempleo de extranjeros y españoles. Efectos del contexto económico?, Revista Española de Investigaciones Sociológicas, 142: 47-70 -Muñoz Comet, Jacobo (2014): ?¿Qué trabajos ocupan quienes abandonan el desempleo? Diferencias entre extranjeros y españoles en un contexto de cambio económico?, Revista Internacional de Sociología, 72(2): 353-376-Muñoz Comet, Jacobo (2016): ?El capital humano de los inmigrantes adultos en España. ¿Quiénes vuelven a estudiar??. Panorama Social, 24: 167-181-Oso Casas, L. (2001). ULLOA JIMENEZ M. Tráfico e inmigración femenina desde la voz de las mujeres inmigrantes. Tráfico e inmigración de mujeres en España: colombianas y ecuatorianas en los servicios domésticos y sexuales. Madrid: ACSUR, 65-118.-Oso, L. y Parella, S. (2012). Inmigración, Género y Mercado de trabajo: una panorámica de la investigación sobre la inserción laboral de las mujeres en España,. Cuadernos de Relaciones Laborales, 30, 1, p.249-259.-Piore, Michael (1975): ?Notas para una teoría de la estratificación del mercado de trabajo?. En L. Toharia (comp.) El mercado de trabajo. Teorías y aplicaciones, Madrid: Alianza Editorial, 1983.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Pobreza e desigualdade: debates, medicións e identificación de grupos en risco de exclusión/615525005

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Historia e teorías dos movementos migratorios/615525013

O modelo migratorio español/615525014

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías